

NARODNI LIST

Glasilo narodne demokracije za mariborsko oblast.

Telefon št. 276 - Ček. račun št. 12853
O Cene inseratov po dogovoru. O
Rokopisi se ne vračajo. - Reklama-
cije (nezaprte) so poštnine proste.

IZHAJA VSAK PETEK

Uredništvo in upravništvo „Narodnega lista“ je v Mariboru,
Jurčičeva ulica št. 4

Naročnina: Mesečno D. 125, četrtletno
Din 3.75, polletno Din. 7.50, celoletno
Din. 15, izven SHS 20 Din. Naročnina
se plačuje naprej

Stev. 23

V Mariboru, v petek 20. oktobra 1922.

Leto I.

Dr. Fr. Lipold.

Po demokratski konferenci v Beogradu.

Beograjska demokratska konferenca je sijajno dokumentirala jedinstvo stranke, utrdila njeno notranjo silo, ki bazira na programu, ponovno odobrenem od vseh članov kluba in vseh članov glavnega strankinega odbora in pokazala moč njene trdne organizacije, ki je neomajljiva.

Spletka, ki je stremela za razbitjem demokratske stranke in utrditvijo avtonomskih stremeljenj, je bila premeteno pripravljena; da ni uspela, je dokument, ki kaže, da sloni stranka na trdnih programatičnih temeljih. Zagrebški kongresisti imajo dvoje lic. — Oficijelno, ki je našlo izraza v zagrebški resoluciji, skriva zahtevo po reviziji ustave. Vsi časopisni komentariji o zagrebškem kongresu in izjave njegovih aranžerjev pa povdarjajo, da je lo v reviziji ustave v avtonomističnem smislu iskati spasa. Demokratska resolucija ponovno povdarja, da stoji stranka neomajno na stališču vidovdanske ustave in da mora biti politika demokratske stranke usmerjena za tem, da se vidovdanske ustave izvede do konca. Aranžerji zagrebškega kongresa, katerim je prvi cilj prememba ustave, so bili tedaj odbiti. Demokratska resolucija povdarja važnost ureditve razmer na Hrvaškem, ki je ena najresnejših potreb naše države. Demokratska resolucija kaže tudi pot, po kateri se ima ta ureditev izvršiti. Zakonodajno in administrativno delo naj se izvede v najširšem duhu demokratskega programa v smeri, da se doseže čim krepkejšo edinstvo v narodu in jemlje pri tem ozir na politične prilike. Stranka vabi na tej predpostavki k izvršitvi tega programa na sodelovanje vsakogar, ki priznava temelj vidovdanske ustave in drž. in narodno edinstvo. Beograjska demokratska konferenca je tako pokazala pravilno umevanje hrvaških razmer in pokazala

la realno pot za njih ozdravljenje. Tudi v teh pozitivnih smernicah dela se je pokazalo v stranki popolno soglasje. — Radi tega je povsem brezpomembno, če so obstojala nesoglasja v tem, je li bilo prav, da so se predstavniki demokratske stranke udeležili zagrebškega kongresa. Koraka, ki ga je storil predsednik stranke s svojim prihodom na zagrebški kongres, se ni obsodilo, ker je bilo enodušno naziranje vseh članov konference, da je predsednik stranke posetil zagrebški kongres, ker je smatral, da dela tako prav za državo in za stranko. Obsojeni so pa bili oni aranžerji in posetniki zagrebškega kongresa, ki so videli v tem kongresu početak razpada demokratske stranke in prvi korak za revizijo ustave. Ker je predsednik stranke g. Ljuba Davidović uvidel, da se hoče zagrebški kongres v teh smernicah izrabljati, tudi ni zahteval, da se njegov korak odobri. Načrt za ureditev razmer na Hrvaškem pa je bil v smislu neizpremenjenega demokratskega programa jednodušno ustanovljen in od obeh glavnih voditeljev stranke g. Davidovića in g. Pribičevića odobren.

Nade zlasti prečanskih sovražnikov demokratske stranke, med katerimi gredo v prvi vrsti hrvaški in slovenski demokratski disidenti z svojim užaljenim samoljubjem, se niso izpolnile. — Demokratska stranka ni ostala le enotna, nje sila se je na zunan in znotraj ojačila. Vsi nasprotniki demokratske stranke morajo računati z enotno in trdno demokratsko fronto. To ojačenje demokratske stranke po bojih, ki so jih zanetili sovražniki stranke, naj bo nam vsem mladim in starim borecem za demokratsko misel bodrilo, da se dela v strankini organizaciji še trdneje poprimemo in tudi pri nas doma strankino organizacijo ojačimo.

Obmejni promet.

(Iz Uradnega lista.)

Za obmejni pas se smatra pas 10 km na obe strani meje med pogodbenima strankama (Avstrija - Jugoslavija). — Sporazumno smeta stranki na posameznih krajih po lokalnih potrebah ta pas tudi razširiti.

Uvozne ali izvozne davščine so oproščeni ti-le predmeti: seno, slama, trava za krmo, slama za nasteljo živine, listje in močvirno trsje, sveže sadje, sveža zelenjava, sveže mleko, kisló mleko, živalska kri, les za gorivo, lesno oglje, šota, tresetno oglje, premog, kamenje, gramoz, pesek, apno, malec, ilovica in glina, lapor in vobče vsakovrstna preprosta zemljina, zdrobljeni pepel, naravni in umetni gnoj, drože od kvasu, drozge, odpadki, smirek v kosih, kruh, navadno pecivo in moka do 5 kg, meso in sicer do 2 kg, ako se ti predmeti ne uvažajo po pošti. Pripravljena zdravila, ki jih jemljejo prebivalci v obmejnem pasu po receptu zdravnika iz sodne lekarne v obmejnem pasu seboj, navadni zdravilni predmeti, ki se v lekarni svobodno prodajajo; poljedelsko, gospodarsko in drugo orodje, orodje, ki se prenaša v popravilo; žito,

oljnata semena in les, ki jih prenašajo obmejni prebivalci, da jih v predelanem stanju iznova vrnejo, vreče, sodi in drugi zavoji, ki služijo za transport prej naštetih predmetov in sicer napolnjeni pri odhodu in izpraznjeni pri povratku; živali, ki se prevažajo zaradi paše, skopljenja, zdravljenja, tehtanja kakor tudi začasno delo. Isto velja za poljedelske priprave in stroje.

Radi neizvestne prodaje je treba pri nekaterih predmetih carinskega zavarovanja.

Dvovlastniki v širšem smislu imajo pravico zase in za svoje rodbinske člane in za služabništvo prosto vsake carine goniti živali na delo in na našo ter prenašati poljedelske priprave in orodje.

Dvovlastniki v ožjem smislu (katerih posestva seče mejna črta) poleg ravno naštetih predmetov še prenašati seme za žetev in poljske in gozdne pridelke (vino, živalski prirastek).

Dvovlastniki morajo biti opremljeni razen z navadno legitimacijo še z legitimacijo pristojnega carinskega oblastva svojega bivališča, s katero se potrjuje, da so res dvovlastniki (rodbina, služabništvo), in ki mora biti vi-

dirana po carinskem oblastvu druge stranke (Avstrijo).

Prebivalcem obojestranskih obmejnih pasov je treba za prehod čez mejo samo navadne legitimacijske karte, s katero se smejo prosto gibati v obmejnem pasu druge države, karta mora biti opremljena s fotografijo. Izdaja jo politično okrajno glavarstvo odnosno državni obmejni komisariat dotičnega državljanca, vidira pa jo pristojno okrajno oblastvo druge države. Legitimacija velja za 6 mesecev ter se sme po tem roku podaljšati.

Otrokom pod 12 leti, ako so v spremstvu odraslih oseb in ako so vpisani v njih legitimacijsko karto, ni treba imeti posebne legitimacijske karte za prehod čez mejo. Za bolezen ali smrt so posebne olajšave!

Kjer zahtevajo lokalne potrebe, lahko oblasti dovolijo zdravnikom, živinozdravnikom in babicam, kakor tudi obrtnikom izvrševanje njih poklica v drugem delu pasa.

Politični pregled.

Jugoslovanska vlada za enkrat še ne odstopi. Radikalci še sicer vedno niso storili sklepov glede nadaljnjega skupnega delovanja z demokrati v vladi, vendar pa je med njimi močna struja za to, da se prekinejo zveze z demokrati. Pašić čaka, da se duhovi pomirijo in bo še le potem podal demisijsko v svrhu spremembe v vladi. Narodna skupščina je za 20. t. m. sklicana k novemu zasedanju. Volil se bo zopet predsednik. Radikalci so proti dr. Ribarju, demokrati bodo najbrž vztrajali na njegovi kandidaturi. Zanj so tudi druge stranke.

Na seji glavnega odbora demokratske stranke dne 10. in 11. t. m. v Beogradu je bil dosežen popoln sporazum v vseh vprašanjih. Ugotovilo se je, da je demokratski stranki slej ko prej vprašanje ureditve razmer na Hrvaškem nujno in da jo smatra za eno najresnejših potreb države. Stranka je pripravljena sodelovati v vsaki akciji v tem smislu, če ni naperjena proti državnemu in narodnemu edinstvu, proti programu stranke in zlasti ne proti jugoslovanski ideji. Notranja politika stranke mora biti usmerjena na popolno in dosledno izvedbo vidovdanske ustave. Stranka je odločno proti vsaki reviziji ustave, predno se ni v dejanju videla vrednost njenih določb. Stranka bo kooperirala z vsakomur in z vsako stranko, ki zavzema isto stališče. Soglasna volja vse stranke je, da se obdrži edinstvo stranke, ker to zahteva državni interes. Predsedniku stranke Lju bi Davidoviću je bilo izraženo popolno zaupanje. Davidović je umaknil svojo demisijsko kot predsednik stranke in ostane še dalje na tem mestu. Njemu in Pribičeviću so zborovalci prirejali navdušene ovacije.

* Prva seja narodne skupščine po počitnicah se je vršila 17. t. m. Navzoč je bil tudi redičevski disident dr. Häusler. Zemljoradnik Stojić je stavil na notranjega ministra vprašanje radi prepovedi zemljoradniških zborovanj v Dalmaciji. Notranji minister Timotijević je izjavil, da je prepovedal zborovanja, ker se je na njih hujskalo proti Vlahom (Srbom). Med vladnimi strankami je zemljoradniška demagogija izzvala viharne proteste. Poslanec dr. Häusler je izjavil, da je srečen, da je

v skupščini. Hoče sodelovati na Konsolidaciji države. Poroča, zakaj se je obrnil od Radića. Nato je prešla skupščina na razpravo zakonskega načrta o nekaterih izmenah v zakonu o splošni upravi, zlasti glede velikih županov. Predlog, da se imenujejo v prvih treh letih za velike župane samo oni višji uradniki in javni delavci, ki imajo fakultetno izobrazbo in 10 let državne službe ali javnega dela, je bil sprejet s 119 glasovi proti 25. Predložen je zakonski predlog za pomoč narodnim delavcem, ki so trpeli za narodno ujedinjenje, dalje predlog, da se na Kumanovem postavi Pantheon za pokopanje ostankev za narod zaslužnih ljudi.

* Okrožna konferenca soc. demokratske pol. organizacije za mariborsko oblast se je vršila v Mariboru v nedeljo dne 15. t. m. Zborovalci so se izrekli za popolnoma samostojno, od Ljubljane neodvisno mariborsko oblast, kakor jo predvideva ustava. V tem smislu ste bile tudi sprejeti dve resoluciji. Ustanovi se oblastna strankina organizacija s sedežem v Mariboru za vso mariborsko oblast.

* Češkoslovaška narodna skupščina je sklicana k zimskemu zasedanju na 24. t. m.

— Brezpravnost Slovanov v Avstriji. Dunajsko policijsko ravnanje je prepovedalo za dne 16. t. m. v dvorani dunajskega rotovža napovedano zborovanje čeških socialistov, ki bi bilo obenem manifestacijsko zborovanje avstrijskih Slovanov, ker baje prete nemški nacionalisti s protidemonstracijami, vsled česar bi lahko prišlo do spopadov. Tako enakopravnost dele avstrijske oblasti avstrijskim Slovanom, a pri nas? Naši Nemci se lahko prosto gibajo in — izzivajo!

Vprašanje bližnjega Vzhoda. Grki so se morali ukloniti in podpisati sklepe konference v Mudaniji, po katerih pripade Vzhodna Tracija Turčiji in jo morajo Grki takoj izprazniti. Začetkom novembra se na to prične mirovna konferenca. Kraj še ni določen, Grki so že začeli izpraznjevati Tracijo. Poroča se o velikih nasilstvih Turkov nad krščanskim prebivalstvom v Traciji. Izselilo se je že 200.000 kristjanov.

Iz naše stranke.

Zaupni sestanek demokratske stranke v Ptujju Za v torek 17. t. m. je sklicala krajevna organ. demokratske stranke v Ptujju zaupni sestanek, ki je bil jako dobro obiskan. Poročala sta poslanec dr. V. Kukovec in dr. Fr. Lipold. Po poročilih se je razvila živahna debata, tekmo katere se je poslanec g. dr. V. Kukovec pojasnjeval aktualna vprašanja. Soglasno je bilo sklenjeno: Zaupniki demokratske stranke, zbrani 17 oktobra 1922 v Ptujju, so vzeli z odobravanjem na znanje referat dr. F. Lipolda o seji demokratskega kluba in glavnega strankinega odbora v Beogradu. S splošnim odobravanjem se je vzelo na znanje poročilo poslanca dr. Kukovca o političnem položaju, ki je posebno razmotrival strankarske razmere v Sloveniji. Zborovalci odločno obsojajo skupino okoli »Slovenskega Naroda«, ki v zadnjem času z brezprimernimi napadi na demokratskega poslanca tega okraja dr. Kukovca izkrivlja razmere ob narodni meji in se protivi brez vsake opravičenosti izvedbi ustave in od narodne skupščine sprejetih zakonov glede zboljšanja uprave in glede uvedbe že dolga leta zanemarjene sa-

mouprave v mariborski oblasti. Povdarjajo, da je delovanje poslanca dr. Kukovca glede organizacije, uprave in samouprave v popolnem soglasju s stališčem vseh zaupnih zborov stranke v Sloveniji in celotne organizacije demokratske stranke. Poslanec dr. Kukovcu se izreka za njegovo delo zahvala in se z ogorčenjem zavračajo osebni napadi »Slovenskega Naroda« na njegovo politično delovanje. Zborovalci so poslanca dr. Kukovca tudi naprosili, da zastavi svoj vpliv za ohranitev ptujske gimnazije.

Domače vesti.

— **Pred kumanovskimi slavnostmi.** Nov načrt za kumanovske proslave določa naslednje: Prvega dne proslave, dne 24. oktobra, bodo čete — število se določi naknadno — v kumanovski okolici, kjer je hrabra srbska vojska pred 10 leti prebila fronto, vprizorilo nekoliko momentov iz kumanovske bitke. Opoldan bodo čete prisostvovala slovesnemu opravilu in zahvalnici v kumanovski cerkvi, po opravihi pa bodo pred mestom velika revija čet. Istega dne zvečer odhaja vojaštvo v Škoplje, kjer se bo udeležila slavnostnega sprejema kralja in škopljanskih večernih slavnosti. Del vojaštva odhaja dne 27. t. m. v Mitrovico in odtam z avtomobilom v Peč, kjer bo slovesno vstoličenje srbsko-pravoslavne patrijarha Dimitrija.

— **Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani** nam piše: V kratkem se vršijo volitve delegatov za občni zbor. Delegati se volijo po obveznih kandidatnih listah (na uradnih obrazcih), kakor to predpisuje statut § 25 in 26, objavljen v Uradnem listu. Volilni upravičenci so porazdeljeni na 5 strokovnih edinic: 1. Denarni zavodi, 2. trgovina in špedicija, 3. rudarstvo in kumarstvo, 4. ostala industrija in obrt, 5. vsi ostali poklici. Glas vsakega zavarovanca šteje za enega, glas vsakega službodajalca pa za toliko, kolikor ima službodajalec določenega dne zavarovanih nameščencev.

— **Industrijski razvoj Zemuna.** Zemun se je začel po preobratu silno naglo razvijati. Kot naravno pristanišče v trikotju med Savo in Donavo, ter kot nekako predmestje državnega centra Beograda, ima za nadaljni razvoj najboljšo podlago. Po preobratu se je naselilo v mestu mnogo industrijskih podjetij, ki dajejo mestu popolnoma industrijski značaj. Kakor poročajo listi, gradijo v Zemunu novo, moderno opekarno, ki bo proizvajala dnevno 20 milijonov zidnih opek. S tem bo znatno odpomagano pomanjkanju stavbnega materiala, ki se čuti predvsem v onih pokrajinah, ki so pretrpele vse grozote svetovne vojne, v Srbiji. Pri tem podjetju je baje udeležena tudi inozemska Rotšildova skupina. »Bavarski Lloyd«, je skupno z več nemškimi tvrdkami prosil za dovoljenje, zgradbe ladjedelnice v Zemunu, ki bi bila ob enem urejena za popraviljanje in izdelovanje železniških vozov ter lokomotiv.

— **Znižanje cen v zagrebških gostilnah.** Zagrebški aprovizacijski odbor je sklenil, da se cene v gostilnah, hotelih in restavracijah znižajo za 10%.

Ven iz moralne propalosti! Pod tem naslovom je »Slov. Gosp.« z ozirom na neštete smrtno obsodbe pred mariborsko poroto napisal članek, podoben »Stražinemu« članku »Resen memento«, v katerem obdoljuje podivjanost ljudstva vse drugo, samo ne pravih krivcev. Krivo je baje svobodomiselnost, sokolstvo, preganjanje duhovščine in Bog ve kaj še vse. Kdor pa trezno misli, bo se čudoma vprašal: zakaj je podivjanost baš v najbolj klerikalnih pokrajinah največja? V pokrajinah, kjer ima klerikalna stranka absolutno moč, kakor v mariborskem, ljubljanskem okraju itd? Nedvomno je, da tudi v moralnem pogledu še trpijo na posledicah vojne. Vendar mora vsak trezen presojevalec videti glavni vzrok strašne podivjanosti ljudstva zlasti v krajih, kjer ni svobodomiselnosti in sokolstva in kjer je duhovščina neomejen gospodar, baš v naši politikujoči duhovščini. Slabi vzgledi duhovnikov, kakor oni župnika Magajna Kranjskem, ki je bil zaradi spojne-

ga občevarja z moškimi od sodnij obsojen, pa ga škof pusti na njegovem mestu, dalje vzgledi duhovnikov, ki so spreobrnil cerkve in prižnice v strankarsko-politične beznice, ne morejo ostati brez slabih posledic. Danes se v večini cerkev ne uči več božja beseda, se ne navaja ljudstvo k poštenosti, ampak vrše se v cerkvah navadni politični shodi, ki hujskajo, namesto da bi mirili, ki vzbujajo strasti, namesto da bi blažili srca. Tako je mogoče, da moški in ženska, ki hodita pridno v cerkev, umorita starega moža, ki je na poti njuni pregrešni ljubezni, tako se zgodi, da nezakonska mati, ki tudi pridno hodi v cerkev, umori otroka, da oče umori sina itd. In sedaj si pogledajte še povrh vpliv podivjanega klerikalnega časopisja, ki neprestano hujska, ki bruha klevete, psovke, zmerjanja, obrekovanja, laši, podlosti in hujskarije, kakor n. pr. »Straža« in »Slov. Gosp.« Kako naj ostane pri čitanju tega razdivjanega časopisja ki duhovščini slepo udano ljudstvo naravnost poziva k poboju naprednjakov, to ljudstvo pošteno in razumno? In to časopisje si še hinavsko čudi podivjanosti ljudstva ter išče vzroke tam kjer jih ni, ne vidi jih pa v sebi in v onih, ki so njegovi priganjači!

— **Zakon za zgradbo cenelih stanovanj.** Kakor se poroča iz Beograda, je izdelalo ministristvo za socialno politiko nov zakonski načrt za zgradbo malih, cenelih stanovanj. Podrobnosti tega zakona še niso znane. Nedvomno pa bo našel zakon, ki bi odpomogel edanji stanovanjski bedi, tako v parlamentu, kakor v javnosti splošno odobravanje.

— **Pametna naredba.** Prosvetni minister je dal vsem ravnateljstvom srednjih šol nalog, da prepovedo dijakom, s slabim šolskim uspehom negovanje sporta, vse dotlej, dokler ne izboljšajo svojih redov. Brezdvomno bo ta odredba pri šolnikih in stariših našla odobravanje.

— **Davek na samce v Voivodini.** — Predstojnik zdravstvenega odseka v Voivodini je izjavil, da je predlagal vladi, naj v najkrajšem času uvede davek na samce in na zakonske brez otroke. Dohodki iz tega davka bi se uporabljali za nove zdravstvene naprave; tako bi bili v Vršen, Subotici in Vel. Kikindi otvoren zavodi za dojenčke, v Vel. Bečkereku venerični ambulatoriji, a novosadski bakteriološki zavod bi bil znatno razširjen.

— **Strela ubila dva otroke.** V neki vasi blizu Kranja so se vračali otroci iz šole. Med tem je nastala nevihta in strela je udarila v skupino otrok. Dva sta ostala na mestu mrtva, ostali pa so omamljeni obležali na cesti. Takojšnja pomoč jih je zopet spravila k zavesti, vendar pa nesreča ne bo ostala brez posledic za prizadete otroke.

— **Kaznovana izdajalca.** Te dni se je izvršila v Leskovcu v Srbiji smrtna obsodba nad Ivanom Kara-Jankovićem in Spiro Zajdovićem, ki sta za časa bolgarske okupacije Srbije med svetovno vojno izdala veliko Srbov bolgarskim oblastem, ki so jih potem dale pomoriti. Oba sta bila obešana.

— **Vlom v cerkev.** Na Taborskem v Zagorju na Hrvatskem je bilo v noči od 1. na 2. oktobra vlomljeno v čamonišnje cerkev. Tat je odnesel kelih in monštranco v vrednosti 50.000 kron. — Tatvine je osumljen nek Alojzij Miošek, ki je pred kratkim pobegnil iz varždinskih zaporov.

— **Ne igrajte se z orožjem!** V vinorodnih krajih je navada, da fantje ponoči stražijo po vinogradih. Za šalo in kratek čas pa pri tem streljajo iz pušk samokresov in drugega orožja. Tako so tudi v Sodežu hodili te dni fantje s puškami po vinogradih. Imeli so dve puški, izmed katerih so eno izstrelili, ena pa je ostala nabita. Med potom so se ustavili pri neki zidnici, kjer so se krepčali in šalili. Pri tem vzame eden izmed fantov puško, in misleč, da je prazna, nameri proti Simonu Margiču ter jo sproži. Strel je zadel Margiča naravnost v prsa in v petih minutah je bil fant mrtev.

— **o Sokol Muta-Vuzenica** naznanja, da se vrši javni nastop dne 22. oktobra ob 14. uri ob vsakem vremenu. Pred nastopom je ob pol 13. uri seja koroškega okrožja MSŽ. Bratje in sestre iz

okrožja in sosednih društev, pridite v kar največjem številu! — Odbor.

— **Od Sv. Barbare.** Tukaj je vino in sadje tako bogato obrodilo, da sploh kmetje nimajo nobene posode več. Vinski kupci se vabijo. Vino tehta od 14 do 18°. Vabijo se kupci za jabolka (krasni mošanckarji), ker se dobe tu shrambe, skladišča in tudi vozniki.

— **Nesreča v šali.** Dne 13. t. m. so bili fantje Franc in Janez Goznik, Konrad Bezjak ter več drugih iz Ragoznic pri Ptujtu zaposleni s točenjem sadja. Med odmorom so se za šalo metali. Pri tem je Janez Goznik tako nesrečno vrgel Konrada Bezjaka, da si je ta zlomil levo nogo. Prepeljali so ga v ptujsko bolnico.

— **Zopet nesreča pri streljanju.** V Zavrhu pri Sv. Barbari je med argatvo streljal Želar Jurij Muršen z možnarjem in se obstrčil. Zlomilo mu je levo nogo in ranilo levo roko. Prepeljali so ga v bolnico v Maribor.

— **Letošnji vremenski preroki** so se pošteno zmotili. Prorokovali so toplo in solnčno jesen, a kakor v zasmeh, že štirinajst dni neprenehoma dežuje. — Tudi barometri so popolnoma zmešani. Že pet dnj kažejo »na lepo«, toda narava se noče pokoriti. Ljudje na deželi so že v skrbeh, kako bodo pripravili poljske pridelke in posejali ozimino. Tudi trgatve lepi čas je letos kaj neprijeten. Edino dobro bo menda še, da letošnje vino ne bo tako zelo zmešalo pivskih glavic.

— **Otvoritev meščanske šole pri Sv. Lenartu.** Od Sv. Lenarta v Sloves. goricah nam pišejo: Po več kot dvoletnem trudopolnem delu se je končno vendar posrečilo doseči ustanovitev in tudi otvoritev meščanske šole pri Sv. Lenartu. Glavno zaslugo zato so pridobili napredni odborniki občine, ki so našli v nekaterih odbornikih nasprotne stranke odločne pomočnike. Kako važen in za ustanovitev šole odločilen faktor je bil svojčasni nakup šolskega poslopja Schulvereina od strani Glavne hranilnice, je pokazalo najbolje tekom te dobe, ko je šlo za ustanovitev šole. Ker je napredni zavod kupil to šolsko poslopje, so nasprotniki zagnali divji krik in ga sumničili korupcije, klerikalna vlada pa je vrgla vse demokratske odbornike iz sosveta. Minister Roškar se je trudil z Vrstovškom vred, da bi dosegel razveljavljenje že perfektne pogodbe. Utemeljevali so to stem, da sta z nakupom bila težko oškodovana kakor občina tako okraj, ki rabita poslopje za ustanovitev šole. In danes? Prijatelji šole so prisiljeni kriti šolske potrebščine s prostovoljnimi prispevki, občina je dala le ime in garancijo za vzdrževalne stroške, sama pa noče žrtvovati ničesar; okraj je sploh neinteresiran in ne da za enkrat nič. Tako izgledajo one osebe, ki so svojčas tako hrepenele po šolskem poslopiju — seve le radi šole. Toda stvar bodi pozabljena in to v očigled dejstvu, da se sedaj skoraj vsi v trgu požrtvovalno trudijo pri notranji izgraditvi zavoda. Vpisovanje v I. razred se prične v soboto dne 14. 10. 1922 in nadaljuje v nedeljo dne 15. 10. S pondeljkom se prične z rednim poukom. Upamo, da bode pripomogla nova šola k razširitvi kakor prosvete tako državne misli v tem severnem kotu naše države.

— **Sumljiv popotnik.** Pred par dnevi je aretirala policija v nekem mariborskem hotelu nekega mladega človeka iz Hrvaške, ker je bil brez vsakih listin. Izpovedal je, da so ga hoteli njegovi tovariši zvaljati v Nemško Avstrijo, sicer pa da je brezposeln in brez sredstev. Pri natančnejši preiskavi pa je našla policija v postelji skritih 61.000 K. Ker je cela zadeva sumljiva, je bil fant oddan sodišču.

— **Kraljica odpotovala v Bukarešto.** Iz Beograda poročajo, da je kraljica odpotovala s posebno ladjo proti Bukarešti. Spremlja jo knez Pavle. Tudi kralj Aleksander odpotuje prihodnji dni v Bukarešto.

— **m Roparska napada v Pobrežju.** — Minulo soboto zvečer bila sta na Pobrežju 2 mesarja napadena ter močno ranjena. V nedeljo zvečer pa je bil na razkrižju pred Holčovo gostilno od 4 roparjev napaden gostilničar I. iz Maribora. Na klice mu je prihitel na pomoč poštni nadkontrolor Z., ki se je istočasno vračal v Maribor ter ga je rešil napadalcev. Gostilničar je poško-

dovan na glavi, na obeh očesih, na levi roki, kjer so mu očividno hoteli prerezati žile, ter je spraskan na nogah. Odnesli so mu tudi klobuk. Branitelj Z. pa je poškodovan na levi roki. Orožništvo je vobče poznani četvorici na sledu. Upamo, da jih izsledijo in da bodo prešli od sodišča izdatno plačilo.

— **Zasačeni tihotapei.** Minuli teden je zasačila orožniška patrula pred gostijno Alberta Roseberga v Radencih avstrijske tihotapee, ki so s pomočjo znanega gornjeradgonskega tihotapeca pretihotapili čez mejo v voz vprežene-ga konja. Tihotapee je orožništvo izročilo pristojni oblasti, konja in voz pa zaplenilo.

— **Tatvina.** V noči na 8. t. m. je Andrej Oprešnik, rojen 1897 pri Sv. Vidu nad Valdekom, pokradel svoji delodajalki Elizabeti Dasner pri Sv. Lovrencu na Pohorju obleke, perila, in obuvala v skupni vrednosti 25.000 kron in je neznano kam pobegnil. Oprešnika zasleduje že od leta 1920 okrajno sodišče v Šoštanj, koder je bil radi tatvine gonilnega jermena pod ključem in je iz zaporov pobegnil.

— **Iz žalosti in sramote se je obesil** v Trstu 47-letni voznik Ivan Sterle, ker so mu radi tatvine v neki blagajni aretirali 22letnega sina.

— **Jadrnica »Zagreb« se potopila.** Jadrnico »Zagreb«, je na potu iz Havane v Tampico zalotil vihar ter jo razbil na obrežju otoka Kube. Poveljnik, kapetan Medanić in vsa posadka se je rešila. »Zagreb« je bila 59 m dolga in 8 m široka jadrnica, last tvrdke Holujević in Bunčuga ter je nosila 1.800 ton. Za časa nesreče je bila ladja prazna.

— **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je umrla v soboto, dne 14. t. m. gospa Suzana Skaza, veleposesnica v Velenjem. Pogreb se vrši danes ob 3. uri pop. v Velenju. N. p. v m!

— **16 milijonov K** prejme invalidsko združenje še tekom oktobra kot podporo za invalide do 1. nov. t. l.

— **Za regulacijo Drave** od Maribora do Medjimurja je ministristvo poljoprivrede odobrilo kredit 569.000 dinarjev ter za izredna popravila ob Dravi še 1.243.000 Din. Z deli se prične že to jesen.

— **Slovensko šolsko društvo za Koroško** s sedežem v Celovcu je povodom druge obletnice plebiscita obnovilo svoje delo. Društvo ima iste cilje kakor CMD.

— **Amerikanska masť po 86 K?** Glasom zagrebškega »Jugoslov. Lloyd« bi imela te dni priti v Ljubljano preko Hamburga amerikanska masť, ki bo prišla postavno Ljubljana na 86 K kg.

— **V gozdu skrito kolo.** Dne 11. t. m. je našlo orožništvo v gozdu pri Murščaku v gmovju skrito kolo, znamka »The Champion«, št. 114.640. Kolo je skoraj novo. Preiskava je dognala, da je kolo ukradel že znan dolgoprstnež Martin Šumak iz Slatine v Doljni Lendavi pred enim mesecem. Ker se ni mogel izkazati, kje je kolo »kupil«, ga je skrtil v gozdu. Izročjen je bil sodišču. Lastnika kolesa se še ni moglo najti.

— **Vozne ugodnosti za invalide na državnih železnicah.**

Beograd, 17. okt. (Izv.) Na zahtevo ministra za socialno politiko dr. Žerjava je dovolilo prometno ministristvo za vse invalide do konca tekočega leta prosto vožnjo na vseh progah državne železnice. Kot vozna legitimacija služi posebna objava za vsako vožnjo, katero vidira pristojna oblast. Razen tega pa se mora izkazati z invalidno legitimacijo.

— **Od veselja umrl.** Ruski begunec Lovretije Ivanov v Šabcu je pred par dnevi dobil od svoje žene, o kateri je mislil, da je že davno mrtva, pismo, v katerem mu sporoča, da so ona in otroci zdravi. Ves vzradošen je hitel v kavarno, kjer si je na to veselje privoščil par kozarcev žganja. Pil je tako dolgo, da je padel pod mizo in umrl.

— **Stroške za potovanje v Pasterjeve zavode** in nazaj morajo glasom odloka ministristva za narodno zdravje nositi pristojne občine. Vse osebe, ki so jih ugriznile stekle ali stekline sumljive živali, morajo občine najkasneje v 24 urah odpremiti v najbližji Pasterjev zavod.

— **Gasilno orodje je carine prosto.** »Službene Novine« prinašajo naredbo ministrskega sveta, ki določa, da je u-

voz gasilnega orodja za gasilna društva pri uvozu iz inozemstva carine prosto.

»Glas Svobode«, glasilo svobodni-selnih Slovencev v Ameriki, izhajajoče v Chicagi, slavi dne 27. t. m. 20-letnico obstoja in priredi ta dan slavnostno izdajo v ogromni nakladi.

Ptujske novice.

Pri starih Grkih je mesto Abdera slovelo po anekdotah, ki so kazale malomestno omejenost; pri Nemcih je bilo mesto Schilda na istem slovesu: danes Ptuj uspešno tekmuje z Abderiti in Schildbürgerji. Komaj so Ptujčani pozabili sijajno, patenta vredno iznajdbo socijaldemokratskega župana, naj se glasbena šola da v najem, ker »nič ne nese«, že prihajajo novi istoakomenitni predlogi: obrtna in trgovska nadaljevalna šola se naj opusti; iščejo se podjetni zavodi in posamezniki, ki bi nosili deficit Dijaškega doma; stanovanjski bedi naj se odpomore z imenitnim načrtom, da so iz majhnih mansardnih sobic, ki služijo za vežbanje gojenk v glasoviru, klavirji prenesajo na skupni prostor (menda v podstrešju), mansardne sobice, katerih se služkinje hranijo, pa se oddajo v najem. Gojenke se potem lahko — magari dvajsetočno — na 5 klavirjih vadijo v skupnem prostoru — sigurno sredstvo za odpravo miši — v podstrešne sobice dekliškega internata pa bodo v poznih počnih urah prihajali težki podnajemniki z ropotom in kričem, kar naj služi utrditvi živcev gojenk, ki bodo tako deležne prave spartanske vzgoje! Sploh živa Mladika posebno naklonjenost županovo. Nekdanji župan Ornik je »Mädchenheim« močno protežiral, tako da se — ga gojenke klicale »Papa« — je pač vedel, da se z dekliškim internatom pomnoži promet in prodaja zemelj v Ptuj. Sedanji Ornikov naslednik in stanovski tovariš pa si hoče za Mladiko zaslužiti častni priimek »Stiefpapa«, ker kaže hoče odpraviti ta zavod — menda zato, ker je med redkimi mestnimi podjetji, ki v zadnjem pol letu ni imel deficita, ali zato, ker je — slovenski?

Sicer pa se godijo na ptujskem magistratu tudi druge čudne stvari. Zadnje soboto popoldne smo na Florijanškem trgu slišali divje kričanje iz mestnega urada. Po krepkih glasovih smo spoznali zdravi organ županov. Skrilj smo se v kavarno nasproti mestnemu uradu in čez nekaj minut smo videli, da je iz mestne hiše odhajal ves rudeč in razburjen županov klubski brat in somišljenik. Ali so njemu veljale prejšnje »nekoliko« glasne županove besede? Ali je res, kar po ptujskih strehah čukajo vrabci, da divji zaken med starimi pravnimi socijalisti in novimi lajšocijalisti ni prav srečen, da mu grozi ločitev od mize in steklenice? Toliko je gotovo da za župana ne zadostuje samo veliko število glasov in priznanja vredna dobra volja, temveč potrebna je tudi duševna zmožnost in olika.

Koroške novice.

Koroški Nemci oropali javne naprave.

Libeliče pri Dravogradu so od razmejitvene komisije bile prisojene naši državi in so te avstrijske oblasti zapustile 30. sept. t. l. Pred oddajo pa so Avstrijci spravili, kar se jim je zdelo vredno, seboj. Odnegli so:

Iz gasilnega doma vso opremo požarne brambe z brizgalnico. Iz občinske pisarne vse spise in vso opremo, železno peč in napisno tablo. Iz ljudske šole: iz 3. razreda vso opremo, — celo ločeno peč. Iz voditeljevega stanovanja 4 zunanja okna. Iz stare šole bakren kotel in 1 štedilnik.

Izropanje občinske pisarne in šolskega razreda se je vršilo na pritisk orožništva, ki se je sklicavalo na nalog okrajnega glavarstva. Tudi ostale tatvine so se vršile pod patronanco orožnikov. Tako n. pr. so odpeljali brizgalnico z orožniško asistenco, ker so se bali, da bi libeliški fantje transport preprečili.

Radovedni smo, če bo naša vlada dovolj močna, da izsili od avstrijske vlade vrnitev oropanih predmetov,

kajti po senžermenski pogodbi tako postopanje ni dopustno. Ako bi bili pri nas kaj enakega storili, cel svet bi se zgražal nad »balkanizmom«, beraška Avstrija pa dela, kar se ji zljubi.

Opozarjamo naše poslance na to nasilje avstr. oblasti.

Guštanj. (Kako hitro se časi spreminjajo.) Ko smo pred 1 mesecem hoteli kupiti pšenične moke — je ni bilo ne v trgovinah, ne pri pekih. Vsi so nedolžno obračali in menili, da moka ni. Ko pa je bila dovolj visoka cena 35 K za kg, pa je bilo takoj dosti moke. In še danes je moka dovolj, toliko, da je niti prodati ne morejo. Trgovci in peki naenkrat ne vedo kam z moko, katero naravnost ponujajo — že po 29 K! Mi pa se ne bomo dali premotiti in moka tudi po ti ceni nočemo! Še bo cenejši, vsaj je v Ljubljani in Mariboru že po 22 K! Nam se nikamor ne mudi, imamo še dotlej mesa! Sicer pa, kedaj pa se zemlje povečajo in kedaj narastejo tudi po ti ceni nočemo! Še bo cenejša, Pa bo še cenejša!

Guštanj. (Volitve). 10. decembra t. l. bodo tudi po Meziški dolini občinske volitve. Pri nas sta dve stranki JSDS in SLS, ki sta obe gotovi zmage. Mi meščani pa tega ne moremo verjeti, kajti v našem trgu smo večinoma taki posestniki, ki od obeh nočemo nič slišati. Mi ne maramo proletarskega diktata delavcev in tudi ne nadaljevanja sedanjega režima. Mi hočemo posebno gospodarsko stranko, ki se bo brigala za blagor trške občine in tržanov in ne za žepa socijalistov ali SLSarjev. Mislimo, da je še vsakemu tržanu teror tovarno v dobrem spominu. Terorja od tam si ne želimo — mi hočemo v svoji občini sami odločevati. Zatorej na plan za gospodarsko stranko brez raznih Sarjev za prospek občine!

Guštanj. Javornik. Sod 80 hl je dal posestnik Oslander izgotoviti za mošt. Imel je smelo. Ker sod ni prav držal, ga je namočil v bližnji kotulski potok. Prišla pa je ponoči huda nevihta, potok je nenavadno narasel — in sod je splaval v Mežo! Plohi, kateri so plavali po vodi so sod razbili! Škode je okrog 30.000 K.

Dopisi.

Polenšak pri Ptuj. Naši rojaki, ki bivajo že dalje časa v Ameriki, so nas prav prijetno iznenadili. Pred kratkim je prejel tukajšnje šolsko vodstvo 2000 K, ki so jih zbrali ameriški Polenšani za naše ubožne solarje. Poslano pismo se glasi: »Spoštovani gosp. nadučitelj Fink na Polenšaku. Ob pričetku novega šolskega leta smo se tukaj nastanjeni bivši Polenšanari odločili Vam poslati mali znesek za nakup šolskih potrebščin ubogim učencem in učenkam, katerih očetje so padli v svetovni vojni. — Podpisi: Majcen Franc, Majcen Marija, Golob Martin, Čuš Alojz, Pretzdiljo Terezija in Anton, Korošak Ana. — Naši vrli rojaki so pokazali s tem blagoslovenim činom, da tudi v daljnem svetu niso pozabili mile domovine in nje bodočnosti — naše mladine. — Šolsko vodstvo izreka v svojem, kakor tudi v imenu starišev in šolske mladine najpristranejšo zahvalo blagim darovalcem. Naša mladina bo ohranila svoje dobrotnike vedno v hvaležnem spominu. — Mi Polenšani pa želimo prijateljem preko oceana obilo sreče.

Slovenska Bistrica. Mestni občinski odbor je v svoji seji dne 13. t. m. sklenil, da izvede poskusno klanje živine v lastni režiiji in sicer v mestni klavnici in to za mestno prebivalstvo. Dokazano je namreč, da so tukajšnji mesarji največji navijalci cen, ki nakupujejo le staro slabo govedo in nudijo meso meščanom po 56 K kg, dočim morajo za vojaštvo dobaviti najlepše meso po 30 K kg. Ta sklep mestne občine moramo le pozdravljati, ker bo to je v korist tukajšnjemu prebivalstvu, zlasti uradništvu in drugim siromašnim slojem. — V isti seji se je izvolil tudi mestni aprovizijski odbor v smislu pravilnika k zakonu o pobijanju draginje. V ta odbor so izvoljeni gg. Dorn Josip, Maček Viktor, Lörger Edmund, Sajko Matija. Sklenjeno je tudi, da mora pri reviziji zalog itd. vsakokrat prisostvovati občinski odbornik. Kot prvi pride na vrsto g. Josip Justinek. Upamo, da bo ta odbor in Slov. Bistricij napravil temeljito remaduro. Mestna ob-

čina se pogaja s tovarno za baker v Slov. Bistrici v svrhu oddaje toka za električno razsvetljavo mesta.

Smartno na Pohorju. Podpisano šolsko vodstvo se tem potom najpristraneje zahvaluje vsem obrtnikom, ki so pripomogli, da se je naše zanemarjeno šolsko poslopje popravilo. Zlasti gre za hvala mizarškemu mojstru g. Simšku in pleskarskemu mojstru g. Vreškotu, oba iz Slov. Bistrice, ki sta dokončala svojo nalogo zvesto in o pravem času. Prav lepo zahvalo si je pa zaslužil zidarski mojster g. Stupan, tudi iz Slov. Bistrice, ki je že pred petimi meseci prevzel zidarska dela, poslal pa svoje delavce še le 2 dni pred začetkom šolskega leta ter s tem svojim odlašanjem povzročil, da se pouk sploh ni mogel pričeti o pravem času. Popravila znotraj in zunaj šolskega poslopja vsled deževne jeseni slabo napredujejo, pouk je zelo oviran in mnogi sploh ne pošiljajo otrok v šolo, ker se izgovarjajo, da je deca v nevarnosti vsled popravil na šoli. G. Stupan, koliko truda je stalo šol. voditelja, predno je prepričal davkoplačevalce o potrebi renoviranja šole, koliko truda ga je stalo predno se je dobil potreben kredit, koliko truda ga je stalo, predno je o priliki šol. popisovanja staršem dopovedal potrebo rednega pošiljanja otrok v šolo in zdaj pridete Vi počasnih korakov in pričnete z delom še le 2 dni pred začetkom šole vključ opetovanim prošnjam ter ovirate s tem pouk do skrajnosti. Ali ni bilo dovolj dolgo in suho poletje, da bi lahko svoja dela dovršili med počitnicami? Toda škoda besed —! Vsem šol. svetom pa tega zidarskega mojstra prav toplo priporočam! Zagazen Ivan, šolovodja.

Tinje na Pohorju. Naš župan g. Janez Ferk je hodil ponoči stražiti svoj vinograd, da bi mu drugi ne prikrajšali trgatve. V temi je padel v neko jamo in si zlomil desno roko. Moral je v bolnico.

Iz Rečice v Sav. dolini nam pišejo: Apostol Novačan je srčno želel v nedeljo oznanjevati svoj evangelij v Vajdovi gostilni, a je siromak, najbrž vstal tisto jutro z levo nogo. Pomenili so se z okrajnim komisarjem in orožniki, ki so mu dopovedali, da na Rečici ne more ničesar več pokvariti; saj tako vse bere »Slov. Gospodarja«, »Stražo«, »Autonomista« in tem podobne evangelije. Enak uspeh je imel na Ljubnem pri Podpečanu. Naše sožalje, gospod Novačan! Pri nas ljudje nimajo snista za Vaše reči, ali tam za morjem bi pa s tem programom dobro izhajali!

Gospodarstvo.

Namakanje semenskega žita. Znano nam je, da se prenašajo po semenu tudi bolezni. Zlasti rada se na ta način prenaša tako imenovana žitna snetjavost ali snet. Proti razširjanju te bolezni vplivamo s tem, da seme namakamo v raztopini modre galice ali da ga obdelujemo z apnom itd. S tem pokončujemo tiste nevidne majhne trose (seme) glivičnih bolezni, ki se drže na površju semena in ki se z njimi raznašajo. Namakanje pšenice v polodstotni raztopini modre galice se je že tu in tam vpeljalo, vendar še vse premalo. V novejšem času se hvali za tako namakanje novo sredstvo z imenom »uspulun«. S tem sredstvom se pokončujejo kali snetjavosti in odvračajo tudi druge glivične bolezni. Zlasti ugodno in zanesljivo vpliva proti tako imenovani »snežni plesnji« pri rži, ki je pogostoma kriva tudi po naših krajih, da nam gre rž po zimi po zlu. Natančne raziskave so namreč dognale, da je zimski pozebi rži kriva plesnoba, ki se razvija pod snegom in ki ugonablja mlado rž. Z namakanjem žita v raztopini »uspuluna« dosežemo po novejših izkušnjah tudi to ugodnost, da žito bolj uspešno kali in da daje veliko bolj trdne rastline, ki se vse lažje upirajo neugodnim vplivom vremena. »Uspulun« lahko rabimo na dva načina. Ali napravimo z njim raztopino, v kateri namakamo žitno seme, ali pa z njo seme samo poškopimo in ga z mešanjem do dobrega zmočimo. V prvem slučaju rabimo za 100 kg semena 100 gramov uspuluna, ki ga raztopimo v 40 litrih vode; v drugem slučaju rabimo za 100 kg semena 10 litrov vode, v kateri raztopimo 50 gramov uspuluna.

Nova naredba o prijavi zalog živilskih potrebščin. Ministrstvo za socijalno politiko je izdalo glede prijave zalog, ki je predpisana po členu 2 pravilnika k zakonu o pobijanju draginje z dne 2. oktobra dopolnilno naredbo, po kateri se ima za sedaj prijavljati samo zaloge sledečih predmetov: pšenice, koruze, ječmen, oves, pšenično moko in sicer ločeno krušno moko in moko za kruho, dalje koruzno moko, otrobe in kokalj. Prijave imajo izvršiti trgovci, trgovska skladišča, prometna podjetja, banke in denarni zavodi posebej za vsak naštet predmet, koliko je zaloge proste za prodajo, dalje koliko je že prodano in komu, in končno koliko ima pri kom drugem trgovcu v zalogi. Mlino morajo razen teh podatkov še navesti koliko je v mletju in za koga se melje. Zveza gremijev opozarja vse interesirane kroge na to važno naredbo, ki je sicer za topotno prijavo dospelja nekoliko prepozno, ker poteka z 10 okt. prijavi termin.

Vrednost našega denarja je začela stalno naraščati. Dne 18. t. m. je notirala K v Curihu že 2.55, tj. za 100 naših kron se je že dobilo 2.55 švicarskih frankov. Ena naša krona je vredna 372 avstr. kron; dolar je padel na 246 naših kron, češka krona na 8.58 naših kron.

Naraščanje draginje na Madžarskem, posebno v Budimpešti, postaja v zadnjem času vedno občutnejše. V Budimpešti sledi stavka na stavko. — Ljudstva se polašča vedno večja nezadovoljnost. Vsa večja podjetja počivajo. Tudi med državnim uradništvom je nastalo gibanje, ki preti s splošno stavko državnega uradništva.

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 13. okt. 1922. se je pripeljalo 171 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din. 100—180, 7—9 tednov stari Din. 250—625, 3—4 mesece stari Din. 825—900, 8—10 mesecev stari Din. 1000 do 1150, 1 leto stari Din. 1650 do 1700.

g Lesna borza v Pragi je bila otvorjena 16. t. m. Država, ki ima velikanška gozdna posestva, je na borzi zelo interesirana.

g Uvoz našega vina na Češkoslovaško. Na podlagi posebne pogodbe je dovoljen uvoz 150.000 hl našega vina na Češkoslovaško. Dovoljenje za to izdaja češkoslovaško ministrstvo za trgovino samo domačim tvrdkam, ki imajo svoj sedež na Češkoslovaškem. Zato je pričakovljivo, da se naši interesenti obrnejo na češkoslovaške firme. Gledati moramo na to, da izkoristimo dovoljeni kontingent, na drugi strani pa, da vzpostavimo trajne trgovske zveze za prihodnost.

Resnica o letošnji letini. Iz Slovgoric na mpišejo: Zagnali so ljudje kmalu po strmeni žetvi vik in krik, češ izgubljeni bomo za letos, suša bo vse uničila. Čimbolj se je bližala jesen tembolj so vpili, najbolj pač verižniki in spekulanti, da so skokoma dvigali cene moki itd. A vendar je že letos žitno polje dalo izborni pridelek. Koruza je lepa, ajda kaže dobro, v Slovgoricah krompir sploh bolje stori v suhem nego v mokrotnem letu, sadja obilo, vina obilo, odpadki na otavi namomešča precej bujna jesenska paša. Krik o slabi letini je utihnil — govori se le o dobri letini — oderuhje z moke in kruhom pa je sram, še bolj pa strah, ker jim je tudi g. minister dr. Žerjav začel močno »štrenc« mešati. Kljub temu pa še stane pri nas na deželji bela moka 31 in krušna 28 K (seveda ne prvovrstna kakor v mestu).

Padanje cen v Zagrebu. V Zagrebu se opaža v zadnjih dneh splošno padanje cen. Cene kruha so padle od 30 na 22 K, moka od 32 na 20 K, sorazmerno tudi vse ostale živilske potrebščine. Mestni aprovizijski odbor je določil nove tržne cene. Spomnil pa se je tudi krčmarjev, katerim je predpisal najmanj 10% znižanje dosedanjih cenikov. Vsako prekoračenje teh cen se smatra za oderuštvo in navijanje cen ter se kaznuje po zakonu za pobijanje draginje.

g Zagrebski trg 16. okt. Poslavno baška ozir. vojvodinka postaja, za 100 kg v kronah: pšenica 1360—1380, koruza rumena 1220—1240, rž 1340—1360, ječmen za pivovarne 1200—1250, za krmo 1100—1150, oves 1050—1070, grah beli 1300—1320, pšenična moka 30c

2100—2300, *2* 2000—2200, *6* 1800—2100; tendenca medla.

g Hmelj. XIII. in XIV. brzojavno tržno poročilo:

Nürnberg, 14. 10. 1922. Mirno, prima nespremenjeno, sekunda 2000 M oeneje.

Nürnberg, 16. 10. 1922. Mirno nakupovanje — nespremenjeno, 20.000 do 43.000 M za 50 kg.

g Produktna borza v Novem Sadu. 16. oktobra: pšenica: bačka 335, sremska 338; ječmen: bački 268, sremski 270; oves: bački 250, sremski 255; koruza: bačka 290, sremska 295; fižol: (novi) beli 315, pisani 210; moka: (z vrečo) št. 0 bačka 500; za kuhno 475, krušna št. 6 — 425; otrobi: pšenične 140; mast: svinjska ab Bačka 28; zelje: glavno bačko 30; orehi: besanski 500; čabula: 300; Tendence: nestalna.

Razno.

Nova tolažba za ženske. So ženske, ki se za vsako malenkost spuste v jok in prelijejo pri tem precejšnjo količino »renkih« solza. Sedaj je londonski zdravnik dr. Aleksander Fleming dokazal, da so solze — zelo zdrave in sicer imajo to lastnost, da ubijajo razna bacile. Imenovani zdravnik je pomislil eno edino kapljo solzne tekočine z milijonom mikrobov in je ugotovil, da so čez eno sekundo poginili vsi mikrobi. To pa povzroča snov, ki se nahaja v solzah in nosi znanstveno ime »lyso-cyn«. Torej vendar le nekaka korist od ženskega joka!

— Katastrofalne posledice povodni v Indiji. Angleški listi poročajo o katastrofalni poplavi v indijski pokrajini Bengaliji. Nad 1500 kvadratnih milj je pod vodo. Uničena je vsa žetev in

imejte poldruga milijona prebivalcev. Kot naravna posledica te nesreče se je pojavil glad, ki zahteva med preostalim prebivalstvom velike žrtve. — Povrh pa je nastopila še epidemija. — Razpadajoča trupla utopijencev in poginule živine razširjajo silen smrad, ki okužuje celo pokrajino. Na nekaterih krajih se je že pojavila kuga in kolera.

— Atentat na italijanskega nadškofa. Iz Rima poročajo, da je bil pred par dnevi izvršen na nadškofa v Vidmu atentat. Nadškof se je peljal v svoji kočiji k neki cerkveni svečanosti v bližnji kraj. Med potom ga je napadla skupina kmetov, ki so ga hoteli ubiti. Vendar pa se je nadškofu posrečilo, da je pravočasno ušel. Le konji so bili poškodovani od kamenja, ki so ga metali razjarjeni kmetje za dirajočim vozom.

— Bivša kraljica Cita še vedno čaka na Španskem »bojstih« časov. S svojo družino stanuje v neki vili v LeJaetivu, ki jo ji je dal na razpolago nek španski aristokrat. Ker pa ta vila ni urejena za zimovanje, se bo Cita na zimo zopet preselila v El Pardo pri Madridu. Njen »dvor« se še vedno bori s finančnimi težavami, ker vprašanje njene »pokojnice« še ni rešeno. Madžari pa ji pri svoji slabi valuti tudi ne morejo vedno zalagati z milijončki. — Španski kralj pa ni preveč darežljiv in ji posodi vedno le toliko, kolikor neobhodno rabi za »življenje«.

Grozna avijatična nesreča v Indiji. Kakor javljajo londonski listi iz Lahore, ponesrečila sta se te dni 2 letala — častnika na naravnost strašen način. Dvignila sta se v aeroplanu, napolnjenem z bombami, da bombardirata dva velika tabora indijskih vstajev. Naenkrat se je aparat iz neznanega vzroka

užgal, nakar je ves eksplozivni mačerijski eksploziral v zraku. Še predno so ostanki aeroplana padli na zemljo, sta bila oba častnika raztrgana na drobne kosce.

Tragična smrt artista. Pretečeni teden se je dogodila na nekem berlinskem sejmšču nenavadna nesreča. V panorami se je izkazoval neki artist kot »čevček-krt«. Dal se je zakopati v 1 meter globoko jamo, ostal 15 minut v zemlji in se potem kot krt zopet prišel na površje. Ko so ga zadnjič zopet tako zakopali v zemljo, je začel eden od gledalcev slabotne klice na pomoč ter opozoril na to tudi navzoče. Ljudje so se posmehovali skrbnemu gledalcu ter potrpežljivo čakali, da se artist prične iz zemlje. Ko ga le ni bilo celih 30 minut na površje, so začeli kopati, toda artist je bil že mrtev, ker se je zadušil.

Divni studenec. Žejni poljski delavci v bližini Plzna so iskali studenec, pa so slednjič našli vir, ki se jim je na prvi mah gabil zaradi svoje rumene barve. Eden izmed njih se pa le ni mogel premagati. Pokleknil je na tla k izviku ter se napil rumene tekočine. Po prvem požirku se je ustrašil, potem pa je pil v daljših požirkih. Njegovi tovariši so ga začeli posnemati, pa so enoglasno zatrdili, da studenec vsebuje pivo. Geologi in pivovarski strokovnjaki že preiskujejo studenec, ki daje 20 hl vžitnega piva na dan. Doslej jim je ta vir še uganka. Sodi se pa, da si studenec dela pot skoz podzemsko skladišče ječmena, ki se kvasi.

Srečno mesto Amsterdam. Veliko nizozemsko mesto Amsterdam je eno izmed onih redkih mest, kojih finance so v sijajnem stanju. Njegov proračun za tekoče leto izkazuje 10 milijonov zlatih goldinarjev prebitka, ki pa ne

bo vrnjen meščanom, ampak bo prenesen na novi račun.

— Delo fašistov. V bližini Trsta se je pripetila te dni grozna nesreča, ki so jo povzročili fašisti. Skupina delavcev je napravila izlet v tržaško okolico. Med potom so zadeli na gručo fašistov, ki so jih začeli ozmerjati, vsled česar je prišlo med delavci in fašisti do prepira. Ko se je zvečer krog 10. ure vračalo 24 delavcev s tovornim avtomobilom domov, je avtomobil na nekem mestu zadel z vso brzino na veliko skala, ki so jo privarili na most fašisti. Avtomobil se je zvrnil v jarek in 14 delavcev je ostalo na mestu mrtvih, vsi ostali pa so težko ranjeni. Med tržaškim prebivalstvom je izzval ta dogodek veliko ogorčenje.

— Pomanjkanje soli na deželi. Na deželi se posebno v jesenskem času rabi mnogo soli za konzerviranje zelja, repe, zabele, mesa itd. Kakor se nam poroča, je nastalo v zadnjem času na deželi občutno pomanjkanje finejše soli. Vzrok temu leži v neurejenih prometnih razmerah, ki silno otežkočijo dovoljno dobavo. Podzveti pa so vsi koraki, da se temu v najkrajšem času odpomore, ker so zaloge soli dovoljne.

— Regulacija Drave. Ministrstvo za poljedelstvo in vode je dovolilo za redno vzdrževanje regulačno-obrambnih del ob Dravi od Maribora do Medjimurja 569.000 dinarjev ter za izvanredna obrambna dela ob Dravi celih 1.243.000 dinarjev. Z regulacijo na najnevarnejših mestih se bo začelo še to jesen.

Oče in sin. Oče: No, kaj pa ti tako neumno obračaš glavo in zleđaš po zraku? Sin (ki se uči francosko): »Ne vem, kako se pravi: la coeur, ali le coeur«. Oče: »Bedak, ne eno in ne drugo, ampak liker«.

Jadranska banka Beograd

Delniška glavica: Din. 60 milijonov. Rez. glavica: Din. 30 milijonov.

PODRUZNICE:

Bled

Cavtat

Celje

Dubrovnik

Hercegnovi

Jelsa

Jesenice

Korčula

Kotor

Kranj

Ljubljana

Maribor

Metković

Prevalje

Sarajevo

Split

Sibenik

Tržič

Zagreb

Amerikanski oddelek. Naslov za brzojave: JADRANSKA

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

FRANK SAKSER STATE BANK: Cortlandt Street 82, New-York City.

BANKO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaiso, Antofogasta, Punta

Arenas, Puerto Natalos, Porvenir.

Seno, slamo, drva, premog, žito,
krompir, sadje in druge deželne pri-
delke kupuje in prodaja 63
ANDREJ OSET, Maribor, Aleksandr. c.57

Staro lito železo

v vseh množinah kupujejo

Strojne tovarne in livarne d. d.
v Ljubljani. 90

Suhe gobe in kumne

kupuje Sever & Co. v Ljubljani. 94

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptujju

»PETOVIA«

Izdeluje vsakovrstno usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše,
torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo. 5

Cene nizke, postrežba točna.